

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 sierpnia 2018r Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. powołując się na art. 1 ust. 13 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą (Dz.U.z 2012r. poz.1551) odmówił A. P. umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy w łącznej kwocie 32.099,85 zł. W uzasadnieniu podano, iż ubezpieczony do dnia 18 lipca 2018r nie uregulował niepodlegających umorzeniu należności do czego został zobowiązany decyzją o warunkach umorzenia z dnia 9 czerwca 2017r.

W odwołaniu A. P. zakwestionował decyzję podnosząc, iż należności niepodlegające abolicji uregulował z niewielkim opóźnieniem w dniu 6 sierpnia 2018r. jeszcze przed otrzymaniem zaskarżonej decyzji, co nastąpiło w dniu 15 sierpnia 2018r. Opóźnienie było spowodowane koniecznością zebrania kwoty około 42 tys. zł, co było trudnym zadaniem. Wniósł o uchylenie decyzji i ponowne rozpoznanie sprawy, gdyż umorzenie zaległości składkowych umożliwi mu powrót na rynek pracy.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego podtrzymał treść zaskarżonej decyzji domagając się oddalenia odwołania.

Wyrokiem z dnia 17 stycznia 2019r. Sąd Okręgowy- Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że umorzył odwołującemu A. P. należności z tytułu składek na:

- ubezpieczenie społeczne za okres od października 2006r. do sierpnia 2008r. oraz od stycznia 2009r. do lutego 2009r. w łącznej kwocie z odsetkami 24.820,86 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne za okres od września 2007r. do sierpnia 2008r. oraz od stycznia 2009r. do lutego 2009r. w łącznej kwocie z odsetkami i kosztami upomnienia 5.294,90 złotych,
- Fundusz Pracy za okres od października 2006r. do sierpnia 2008r. oraz od stycznia 2009r. do lutego 2009r. w łącznej kwocie z odsetkami 1.984,09 złotych.

Sąd ustalił:

A. P. prowadził jednoosobową działalność gospodarczą w zakresie reklamy od 2001r. do 2009r. W dniu 24 kwietnia 2017r. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o umorzenie należności na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. Decyzją z dnia 9 czerwca 2017r. organ rentowy określił warunki umorzenia podając zaległości podlegające umorzeniu według stanu na dzień złożenia wniosku:

- na ubezpieczenie społeczne za okres od 10/2006-08/2008, 01/2009-02/2009 w łącznej kwocie z odsetkami 24.820,86 zł,
- na ubezpieczenie zdrowotne za okres 09/2007-08/2008, 01/2009-02/2009 w łącznej kwocie z odsetkami i kosztami upomnienia 5.294,90 zł,
- na Fundusz Pracy za okres od 10/2006-08/2008, 01/2009-02/2009 w łącznej kwocie wraz z odsetkami 1.001,00 zł.

W decyzji wskazano, iż warunkiem umorzenia wymienionych należności jest spłata należności nie podlegających umorzeniu, które należy uregulować w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji wraz z odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty włącznie.

W celu uzyskania informacji o wysokości należności podlegających umorzeniu należy zwrócić się z pismem do organu rentowego. Decyzja ta została skutecznie doręczona odwołującemu w dniu 16 czerwca 2017r. i uprawomocniła się w dniu 18 lipca 2017r.

(akta ZUS). Odwołujący dokonał wpłaty spornej należności niepodlegającej umorzeniu w wymaganej kwocie 8.864,26 zł w dniu 6 sierpnia 2018r. Zaskarżoną decyzją z dnia 6 sierpnia 2018r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu umorzenia należności składkowych z uwagi na brak uiszczenia tych należności w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji o warunkach umorzenia, tj. po dniu 18 lipca 2018r.

Wobec poczynionych ustaleń Sąd uznał odwołanie za zasadne podnosząc w motywach tego rozstrzygnięcia, co następuje:

Stosownie do treści art. 1 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność

1. Na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999r. do dnia 28 lutego 2009r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.):

1) która przed dniem 1 września 2012r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2) innej niż wymieniona w pkt 1

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999r. do dnia 28 lutego 2009r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

2. W przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy wymienionej w ust. 1, wniosek o umorzenie składa płatnik składek.

3. W przypadku, gdy płatnik, o którym mowa w ust. 2, zakończył prowadzenie pozarolniczej działalności, wniosek o umorzenie składa osoba, o której mowa w ust. 1.

4. Wniosek o umorzenie można złożyć w terminie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

5. Jeżeli decyzję o podleganiu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym lub decyzję o wysokości zadłużenia z tytułu składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, o których mowa w ust. 1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyda po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, wniosek o umorzenie można złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się tej decyzji, chyba że termin określony w ust. 4 jest dłuższy.

6. Umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych

od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

7. Umorzeniu podlegają również należności, o których mowa w ust. 1 i 6, które do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy zostały rozłożone na raty i nie zostały opłacone do dnia złożenia wniosku o umorzenie. Należności te podlegają wyłączeniu z umowy o rozłożeniu należności z tytułu składek na raty. Warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po opłaceniu pozostałych należności objętych umową.

8. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych.

9. W przypadku prowadzenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych albo wszczęcia po dniu złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, postępowania w sprawie podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu określonego w art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy wymienionej

w ust. 1 w odniesieniu do osób zgłoszonych do tych ubezpieczeń przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność albo spółki, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy wymienionej w ust. 1, postępowanie, o którym mowa w ust. 8, ulega zawieszeniu do dnia uprawomocnienia się decyzji w sprawie podlegania tym ubezpieczeniom.

10. Warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

11. Niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8.

12. W przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8, niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczony termin ich płatności, warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po ich opłaceniu.

W myśl ust. 13 art. 1 ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o:

1) umorzeniu należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12, lub

2) odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12.

Przenosząc treść przedstawionych przepisów prawa na stan faktyczny ustalony w sprawie należy stwierdzić, iż organ rentowy wydał decyzję o odmowie umorzenia skarżącemu należności składkowych z naruszeniem art. 1 ust. 10 ustawy. Zgodnie bowiem z jego treścią warunkiem umorzenia należności jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji niepodlegających umorzeniu zaległości składkowych. Bezspornie odwołujący w dniu wydania zaskarżonej decyzji, tj. w dniu 6 sierpnia 2018r. uiścił sporne należności. Okoliczność, iż spłacił je po upływie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji

o warunkach umorzenia, tj. po dniu 18 lipca 2018r. nie ma znaczenia w kontekście kategorię brzmienia art.1 ust. 10 ustawy. Zestawienie treści ust. 11, 10 oraz 13 art. 1 ustawy prowadzi do wniosku, iż ostatecznym, rozstrzygającym

warunkiem umorzenia bądź odmowy umorzenia należności składkowych jest posiadanie lub nie posiadanie na dzień wydania decyzji zaległości składkowych nie podlegających abolicji. W przypadku gdy płatnik uiszczył należności niepodlegające umorzeniu w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji o warunkach umorzenia, a na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13

cyt. przepisu jego konto będzie wykazywało zaległości organ rentowy odmówi umorzenia.

W niniejszej sprawie mamy do czynienia z sytuacją odwrotną, ale także decydujące znaczenie ma istnienie lub brak zadłużenia z tytułu składek nie podlegających umorzeniu.

Skoro odwołujący takich nie posiadał na dzień 6 sierpnia 2018r., to należało umorzyć jego należności składkowe podlegające abolicji.

Apelację od tego wyroku wywiódł organ rentowy zarzucając naruszenie:

- art. 1 ust. 11 i 12 ustawy o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność poprzez przyjęcie, iż termin 12 miesięcy jest terminem instrukcyjnym;

- art. 1 ust. 13 pkt 1 w zw. z art. 1 ust. 11 ustawy o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą poprzez jego błędne zastosowanie i zmianę zaskarżonej decyzji, w ten sposób,

że sporne należności zostały umorzone, podczas gdy brak było przesłanek do zastosowania tego przepisu bowiem odwołujący nie spłacił należności niepodlegających umorzeniu

w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia;

- art. 1 ust. 13 pkt 2 w zw. z art. 1 ust. 11 ustawy o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą poprzez jego nie zastosowanie w sytuacji gdy odwołujący nie spłacił w terminie 12 miesięcy należności niepodlegających umorzeniu.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania w całości, a z ostrożności procesowej względnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W odpowiedzi na apelację ubezpieczony wnosił o jej oddalenie i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Poza sporem w sprawie pozostawało, że ubezpieczony wpłacił całość należności niepodlegających umorzeniu i w dacie wydawania przez organ rentowy decyzji o odmowie, czyli w dniu 6.08.2018r. nie posiadał zaległości z tytułu składek. Spłata należności nie podlegających umorzeniu nastąpiła jednak w tej sytuacji po upływie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji o warunkach umorzenia, tj. po dniu 18 lipca 2018r., wobec czego organ rentowy uznał, że nie było podstaw prawnych do umorzenia należności objętych decyzją o warunkach umorzenia.

W tym stanie rzeczy rozstrzygnięcie sporu jest zależne od wykładni przepisu art. 1 ustawy o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą. Przepis ten bowiem w ust. 11 wyznacza 12 miesięczny termin, w ciągu którego winny zostać uregulowane należności składkowe nie podlegające umorzeniu, ustalając moment początkowy tego terminu na datę uprawomocnienia się decyzji o warunkach umorzenia a w ust.10 określa warunek umorzenia.

Sąd Apelacyjny podziela zaprezentowane w motywach zaskarżonego orzeczenia stanowisko Sądu I instancji w tej kwestii uznając, że wykładnia językowa art. 1 ust. 10 ustawy nie pozostawia wątpliwości co do tego, że warunkiem umorzenia należności,

o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2.

Sąd Apelacyjny podziela też pogląd, zaprezentowany przez SN w wyroku w sprawie I UK 290/17, że przepis ten jako *lex specialis* powinien być interpretowany w sposób ścisły, uwzględniający przede wszystkim wykładnię semantyczną, mając również na uwadze konsekwencje umorzenia dla wnoszących o nie.

Skoro zatem wspomniany warunek ubezpieczony spełnił, bo w dacie wydania decyzji nie zalegał z żadną płatnością, to zasadnie uznał Sąd I instancji, że decyzja odmawiająca umorzenia była wadliwa.

Z tych względów Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako pozbawioną podstaw.

/-/ SSA M.Procek /-/ SSA J.Pietrzak /-/ SSA G.Pietrzyk-Cyrbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia